Ко не чује звиждук, слушаће олују

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 29 септембар 2009 00:40

Ако је за текст „Црвени и црни“ било јасно да ће покренути бројне коментаре, с обзиром да дотиче многе очито незалечене ране из Другог светског рата **и актуелну конфузију у вези са тим догађајима**
[1]
, признајем да нисам ни слутио да би моје „Звиждање Марсељези“ могло изазвати толико буре. Не памтим да је поводом једне колумне било толико реакција и толико покушаја замене тезе.

Оставимо ли по страни необично усаглашене нападе **из препознатљиво тоталитарног идеолошког арсенала** , који очито смерају на елиминацију „неподобног“ аутора са ових страница, најопаснији је, ипак, био покушај да се једна легитимна, готово филозофска расправа о грађанској непослушности и стању у домаћим медијима доведе у везу са потоњим хулиганским испадима пред утакмицу „Партизан-Тулуз. Мој текст је релевантан за причу о уличном насиљу отприлике исто онолико колико и питање да ли она несрећница из Бајине Баште, која је пре неки дан искасапила и запалила мужа, помно прати „Секс и град **“, да ли је активна у некој НВО за родну равноправност и да ли подржава геј-параду може бити релевантно за истрагу о том злочину.**
Дакле, ни мало.

Они са бољим памћењем се вероватно још сећају како је, пре десетак година, ондашњи режим покушао политички да инструментализује трагичну смрт Бошка Перошевића истичући како су у стану његовог душевно поремећеног убице пронађени Драшковићев роман „Нож“ и пропагандни материјали „Отпора“?! Маркс је, чини се, био у праву – барем када је о српској транзицији реч – историја се заиста понавља као фарса.

Изгледа да сам, нехотице, својим текстом дарнуо у нечију велику сујету, или у неку велику тајну? Онај који први објави да је „цар го“ обично не пролази најбоље. После то постане опште место, неспорно и „тривијално“ **и више се нико – сем у међувремену скуваног певца – неће ни сећати да је ту икад било нешто спорн о**

.
Збиља, какво је то пренемагање? Зар збиља не знамо шта већина грађана ове земље – независно од тога за кога и да ли уопште на изборима гласају – мисли о политици већине западних земаља? Ко има дилеме, нека погледа Галупова истраживања о антиамериканизму у свету. Или нека погледа ТВ снимак са летошњег отварења „Универзијаде
“ и чује са каквом салвом звиждука су присутни у београдској „Арени“ дочекали репрезентације појединих земаља. Погодите којих. Или ћемо сада и све њих прогласити за насилнике и „хулигане“?

Ствар је релативно једноставна и треба је рашчланити на оно што јесте и оно што није, или барем што не би смело да буде предмет спора. Ми се можемо разликовати око тога да ли је требало или није требало звиждати француској химни. (Узгред речено, ја и не тврдим да је ТРЕБАЛО звиждати, већ само да је и за те звиждуке било неких ваљаних разлога.) Али свеједно. Можемо имати различита мишљења око тога и она могу бити узрок и последица нашег политичког, културолошког и карактерног разликовања. И то је у реду. Ја заиста не мислим да би господин Казимир, господин Ђилас, госпођа Станојловић etc. МОРАЛИ мислити исто што и ја када је у питању француска политика према Србији, њихов допринос НАТО бомбардовању, или звиждање као средство за изражавање протеста против француске политике и пропагандне кампање домаће власти. То је, у крајњој линији, питање моралног осећаја, такта и укуса. Ја само кажем да и став десетине хиљада присутних на стадиону има право грађанства и не сме бити аутоматски дисквалификован на начин на који је то учињено. А поготово не фалсификован причама о „шачици хулигана“ и „четрдесетдевет хиљада пристојних“ који су нам осветлали образ.

Ово су два битно различита нивоа. **Али нисам сигуран да моји опоненти схватају разлику међу њима, иако је баш она суштина модерног, демократског и, ако хоћете, либералног схватања политике и јавности.** То је разлика између форме и садржине. Између принципа аутономије, достојанства и самопоштовања, и циничног, ад хок макијавелизма, по којем су сва средства допуштена, само ако воде узвишеном, божанском, револуционарном, националном или еврореформском циљу. И по коме, на пример, звиждање може да буде скандалозније од бруталног бомбардовања, противправног одузимања дела територије, обмањивања јавности
и понизног извршавања изречених и неизречених налога „пријатеља“ из иностранства.

Ово је суштина мог неспоразума са господом Казимиром, Ђиласом, Станојловићком – као и једним делом наше необољшевичке јавности, која је у међувремену навукла

квази-либералну и мондијалистичку одору. А што се тиче осталих тврдњи и благих инсинуација, само укратко. Уопште не мислим да је народ увек и априори у праву. А још мање мислим да су увек у праву навијачи. Није ми проблем да будем у мањини. Али не волим када ме убеђују да сам у мањини и онда када нисам. Не удварам се никоме, а камоли „примитивизму и просташтву као изразу исконског народног бића“. Али се, авај, врло добро сећам како су ти исти навијачи, и то много ратоборнији, агресивнији и „примитивнији“, годинама, од 9. марта па све закључно са 5. октобром, третирани као драгоцени саборци и добродошли савезници, такорећи, ударна песница демократских снага и хероји демократских промена. А онда су, преко ноћи, постали „стока“ и „примитивци“ који нас брукају пред гостима у свечаној ложи „Маракане“***. У коју, узгред речено, многи никада вероватно не би ни крочили да није било тих истих „примитиваца“ да за њих гутају сузавац и разбијају полицијске кордоне.**

---

[1] Означени делови интегралног текста изостављени су у верзији коју је Политика објавила 29. септембра 2009. под насловом „Ко не чује звиждук“.